

7 28/4/1965

■ O STYL KOMEDIE. Se zvolenou hrou bere na sebe každý soubor závazek i povinnost vypořádat se se stylem a konvencemi, které dílo obsahuje. Jestliže si Bezručovo divadlo v Ostravě vybralo Labichův Slaměný klobouk, může jeho volbu uvítat. V našem divadelním repertoáru, poněkud zatěžklém rozbořením idejí a řešením společenských problémů, je to volba docela sympatická. Zdánlivě snadná předloha skrývá ovšem nejedno úskalí. Byla přepracována svéráznými divadelníky V+W, kteří dílo přizpůsobili stylu svého divadla. Další kompoziční složkou je tu hudební doprovod. Soubor se tedy ocitl nejen před autorem, ale i před osobitými adaptátory a zdánlivě nenaroucná komedie se stává uvolněným útvarem, který chce doslova vhodně dokoňovat. Jeho jádrem je nadto pohyb, divadelní honička za slaměným kloboukem, které se aktivně účastní většina postav. Podle programu a náznaků v inscenaci si soubor ráz hry uvědomil, ale nedokázal jí svou důslednou koncepcí naplnit v harmonické představení. Největší nedostatek se logicky projevil v nejdůležitějším bodě: v temporytmu představení, které vyznámkuje vzestupnou tendenci, nemá-li ochabovat divákova pozornost. Ostré tempo klavíru v úvodu i režijně nápaditý první výstup, obdařený bohatě množstvím špičků, vzbuzují slibné naděje, které se pozvolna ve sledu dalších scén rozplývají. Nasazené tempo prostě do finišu nevydrží. Vedle nedostačné vazby výstupů zdá se být hlavním důvodem i herecké uchopení většiny postav. Labichova kresba charakterů v úpravě V+W, telegrafický dialog i celá skladba scén vyvolávají mimoděk představu oživlého panoptika, které vyhovovalo stylu Osvozeného divadla. Jiné pojetí hry je snad možné, ale vyžadovalo by důsledné přemožení předlohy v nový homogenní tvar, který se Bezručovcům nepodařil a o který asi ani neusilovali. Právě v hereckém ztvárnění postav je znatelné stylové neujasnění či nedotažení záměru. Kde předloha jasně determinuje charakter jedním význačným rysem, na který se herec ve stylové nadšázce soustřeďuje, vyzní herecký výkon přesvědčivě. Ve většině dalších rolí jsou ostré karikující rysy postav setřeny, režie a herci ze strachu před přeháněním stahují komediantství do roviny konverzační veselohry jiného řádu, čímž se hra ocitá v rozporu se základem původní komedie. Tak například interpretace postav Bobina: místo obvyklého „blbečka“ formuje herec postavu jako trochu zaostalého a naivního chásníka s úsilím o vystižení psychologické pravděpodobnosti jeho jednání. Nemním snižovat úsilí o originální základ charakteru a novost pojetí, ale v programu se zřetelně cituje V+W: „Nebudeme vás nikdy podvádět, skrývající své masky pod zdáním skutečnosti. Naše scéna nebude nikdy výsek ze života, naše dialogy nebudou nikdy konverzací.“ Tak se ocitá řada, byť ne výrazně, ale citelně psychologizující hereckých výkonů v rozporu s intencemi předlohy, jejíž styl ani řeč prostě neunesne podobný výklad a hra mnoho ze svého půvabu ztrácí. Setření ostrých hran postav vedlo k tomu, že zejména herecké výkony ženských představitelů se ocitají v jedné rovině a při rychlém sledu obrazů se ztrácí přehled o tom, „která z dam je vlastně která“. K tomu mohlo říci své i kostýmování. Ze se souboru renesance klaunského a odpoutaného herectví nepovedla a že pro hru nenašel vlastní, anebo alespoň přiměřený výklad, je škoda. Zdá se, že za pět neděl lze dnes těžko nastudovat komedii vybočující z obvyklého stylu divadla.

DIVADLNÍ A FILMOVÉ NOVINY I Praha

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTRÍŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2 - Vyšehrad, K rotundě 8/82 · tel. 544-778

VÝSTRÍZEK Z CASOPISU

3760

Lidová demokracie, Brno

23. 11. 1965

ze dne

Strana 3

Tři jubilea najednou

[jdi]: Druhou únorovou neděli uvedlo Divadlo Petra Bezruče v Ostravě dvoustou premiéru své jubilejní dvacáté sezóny. V měsíci šedesátin národního umělce Jana Wericha nastudovali bezručovci E. Labiche a J. Voskovec „Slaměný klobouk“. V režii E. Němce vytvořil scénou L. Hřůza. Hlavní role byly svěřeny B. Čvančarovi, J. Čeporanovi, A. Tománkové a B. Meierové. Večer byl slavnostnější i tím, že mu byla přítomná dvoumiliontá návštěvnice divadla. Překvapeným jubilantem se stala M. Čapniková, devatnáctiletá technička Technického zkušebního ústavu v Ostravě. Maratón premiér, kdy Slaměnému klobouku předcházela dátská hra I. Dvořáka Dezertéři, uzavře drama F. Pavlíčka „Zápas s anđelem“ v režii Frant. Čecha na scéně O. Schindlera. V ní bude prvně hostovat M. Špánková, která letos skončí pražskou AMU. Na snímku B. Čvančara jako Ferdinand-ženich a J. Hrzán, Felix jeho sluha, ve Slaměném klobouku.

JAROSLAV PLICHTA

Výstřižková služba
Pražské informační služby
Praha 1, Letenská 2
Telefon 631-74

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Práce, Ostrava

26. II. 1965

Helenka je ráda v DPB

7 A nejen Helenka, ale radost musí mít každý, kdo zhlédne v Divadle Petra Bezruče v Ostravě představení „Slaměný klobouk“. Protože Voskovcem a Werichem už jednou dokonale a životně pravdivým způsobem zhmotněné postavy Ferdinanda a poručíka Emila žijí stále v naší paměti, třeba kvitovat pochvalně především výkon Boh. Čvančary a Jiřího Čeporána. Nedali se nikterak zlákat k imitaci velkých vzorů, ale zcela samostatně, svým způsobem převedli z abstraktní oblasti slovesné do třírozměrného světa divadelní oblasti zákonitý a organický celek autorského předpisu.

Totéž možno říci i o práci režiséra E. Němce. Jeho osobitý paralelní popis díla V+W se stal důkladně zpracovanou partiturou veselé a bezstarostné komedie a vycházejí ze schopností herců dokázal svou režijní koncepcí vytvořit tak dokonalou formu představení, že vyprovokuje k smíchu i toho nejzarytějšího pesimistu. Němcovi se též povedl výběr herců.

Cyklothymní Helenka Aleny Tománkové svou oblou a měkkou reakcí na pozice, do kterých jí dramatická situace staví v kontrastu se schizothymním extrémem Kláry Blanky

Meierové a La Goulue Niny Divíškové, u kterých se nadšení mění v patos, láska v extázi, nelibost v pohrdání, satiricky bičují maloměstáckou plachost ducha dam z „vyšší společnosti“.

Jedině v případě V. Roštlapila se nepovedlo režisérovi zajistit přesný dostřel účinku do hlediště. Ne však proto, že by jmenovaný v důsledku své tělesné konstituce, lépe řečeno z jeho herecké osobitosti nedokázal vědomě zaměřit své schopnosti ve směru, který je mu dán postavou Nancourta, ale proto, že Roštlapil svým atletickým typem, hlubokou barvitostí hlasu, dokonalým ovládním výslovnosti žije v ostravském publiku pořád ještě jako kardinál Richelieu z „Tří mušketýrů“ a obecenstvo nemůže uvěřit jeho komice, i když je sebezpravidlivější.

Celkově však při současném nedostatku veseloher možno říci, že dramaturg DPB volil šťastně, když sáhl po díle staršího data. Kolektiv DPB totiž znovu dokázal, že je plně na výši, když předvedl vděčnému obecenstvu původem sice starou, ale inscenací novou veselohru. (FCH)